

0007
14.06.2025р

1

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Спеціальність 211 «ветеринарна медицина»

Допускається до захисту
Зав. кафедри паразитології та фармакології
назва кафедри
СВМ професор Рубленко С.В.
підпис *вчене звання, прізвище, ініціали*
«16» 06 2025 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

„ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРЕПАРАТІВ У БОРОТЬБІ З ЗООФІЛЬНИМИ
МУХАМИ У ГОСПОДАРСТВІ”

Виконала: Кравчинська Анна Вадимівна
прізвище, імя, по батькові

Кавч
підпис

Керівник: доцент Антіпов А.А.
вчене звання, прізвище, ініціали

А.А. Антіпов
підпис

Рецензент: професор (Аосма В.М.)
вчене звання, прізвище, ініціали

Аосма В.М.
підпис

Я, Кравчинська Анна Вадимівна, засвідчую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2025 рік

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет ветеринарної медицини
Спеціальність ветеринарна медицина**

Затверджую

Гарант ОП завідувач кафедри хірургії та
анестезіології, доктор ветеринарних наук,
професор, академік НААНУ

_____ Рубленко М.В.
підпис _____ вчене звання, прізвище, ініціали
„ 2 ” _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ

**на кваліфікаційну роботу здобувачу
Кравчинська Анна Вадимівна**

прізвище, ім'я та по батькові

Тема „Ефективність препаратів у боротьбі з зоофільними мухами у господарстві”

Затверджено наказом ректора № _____ від _____

Термін здачі студентом готової кваліфікаційної роботи в деканат: до
« _____ » _____ 20 _____ р.

Перелік питань, що розробляються в роботі.

Вихідні дані до роботи: зоофільні мухи у тваринницьких приміщеннях, зоофільні мухи на пасовищі, інсектицидні препарати, репелентна дія цифлур.

Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що їх належить розробити: вивчити поширення зоофільних мух на пасовищі, у тваринницьких приміщеннях, а також інсектицидна ефективність препарату – цифлур, вплив зоофільних комах на продуктивність тварин, молочна продуктивність, економічна ефективність.

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Огляд літератури	21.09.2024 - 15.04.2025	Виконано
Методична частина	20.10.2024 - 15.03.2025	Виконано
Дослідницька частина	20.10.2024 - 20.04.2025	Виконано
Оформлення роботи	Травень 2025 р.	Виконано
Перевірка на плагіат	Червень 2025 р.	Виконано
Подання на рецензування	Червень 2025 р.	Виконано
Попередній розгляд на кафедрі	Червень 2025 р.	Виконано

Керівник кваліфікаційної роботи _____

Здобувач _____

Дата отримання завдання « 21 » Вересня _____ 2024 р.

РЕФЕРАТ

Кравчинська Анна Вадимівна. Кваліфікаційна робота магістранта на тему:
„Ефективність препаратів у боротьбі з зоофільними мухами у господарстві”.

Вивчали видовий склад зоофільних мух у тваринницьких приміщеннях, а та-кож на пасовищі. У результаті цієї роботи було встановлено видовий склад зоофільних мух. У тваринницьких приміщеннях виділяли: кімнатну муху (*Musca domestica*), малу кімнатну муху (*Fannia canicularus*), також поодинокі траплялися сині падеві мухи (*Calliphora uralensis*), зелені падеві мухи, сині м'ясні (*Calliphora vicina*), зелені м'ясні (*Lucilia sericata*) та домашні мухи (*Mus-cina stabulans*). На другому етапі досліджень ми вивчали поширення зоофільних мух у господарстві та приміщеннях тваринницьких ферм. Встановлено, що екстенсивність інвазії зоофільними мухами становила 100 % серед всіх вікових груп.

Визначали репелентну дію цифлурю за ураження великої рогатої худоби зоофільними мухами. Спостерігали за інтенсивністю підльотів до тварин літаючих двокрилих. Дослідження виконували у період масового льоту зоофільних мух. Встановлено, що порівняно з контрольною групою тварин, напад зоофільних мух на оброблених цифлуром корів був меншим на 80,3 %.

Визначали морфологічні та біотімічні показники крові великої рогатої худоби у процесі застосування препарату Цифлур. Нами було встановлено, що у дослідній групі корів відмічалось підвищення кількості еритроцитів і на 30 добу цей показник був більшим на 25,5 %. Вміст гемоглобіну у крові дослідних корів був дещо меншим – на 4,4 %, проте до 30 доби дослідження збільшився на 10 %.

Ключові слова: зоофільні мухи, показники крові, ефективність цифлурю, лікування, інсектицидні препарати.

ABSTRACT

Kravchinska Anna Vadymivna. Qualifying work of magistranta on a theme: „Efficiency of preparations in a fight against zoophilous flies in an economy”.

On the first stage of researches studied specific composition of zoophilous flies in stock-raising apartments, and also on a pasture. As a result of this work specific composition of zoophilous flies was set. In stock-raising apartments selected: house-fly (*Musca of domestica*), small house-fly (*Fannia of canicularus*), also poodinoko happened sini of padevi fly (*Calliphora of uralensis*), greenery of padevi fly, sini, meat (*Calliphora of visina*), to greenery meat (*Lucilia of sericata*) and goblin flies (*Muscina of stabulans*).

On the second stage of researches we studied distribution of zoophilous flies in an economy and apartments of stock-raising farms. It is set that made extensiveness of invasion zoophilous flies 100 % among all age-dependent groups. Intensity of invasion in the group of milch cows made $270,22 \pm 4,28$ ekz/tv., among neteley and heifers of paroval'nogo age – $244,67 \pm 3,49$ ekz/tv., and among calves – $81,67 \pm 1,14$ ekz on a zoon.

On the fourth stage of researches determined the morphological and biochemical indexes of blood of cattle in the process of application of preparation of Ciflur. It was set by us, that at the experimental group of cows the increase of amount of red corpuscles was marked on 30 days this index was greater on 25,5 %. Blood of experimental cows had content of haemoglobin some less – on 4,4 %, however to 30 days research increased on 10.

ЗМІСТ

ЗАВДАННЯ НА ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА		2
РЕФЕРАТ		3
АВСТРАКТ		4
ЗМІСТ		5
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ		6
ВСТУП		7
РОЗДІЛ 1 ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ		10
1.1.	Екологічні характеристики постійних ектопаразитів ВРХ	10
1.2.	Екологічні характеристики зоофільних мух, що реєструються у скотарстві	11
1.3.	Заходи боротьби з зоофільними мухами	15
1.4	Висновок до Розділу 1	19
РОЗДІЛ 2 ВИБІР НАПРЯМІВ ДОСЛІДЖЕНЬ, МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ		20
2.1.	Матеріал і методи досліджень	20
2.2.	Схема проведення дослідів	21
2.3.	Характеристика господарства	23
РОЗДІЛ 3 РЕЗУЛЬТАТИ ВЛАСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ		29
3.1.	Поширення зоофільних мух серед врх в умовах господарства	29
3.2.	Визначення репелентної дії цифлуру за обробки в.р.х.	33
3.3.	Морфологічні та біохімічні показники крові великої рогатої худоби при застосуванні цифлуру	35
3.4.	Визначення молочної продуктивності корів у процесі застосування препарату Цифлур	37
3.5.	Розробка схеми лікувально-профілактичних заходів за ураження зоофільними мухами	39
РОЗДІЛ 4 АНАЛІЗ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ		40
ВИСНОВКИ		43
ПРОПОЗИЦІЇ ВИРОБНИЦТВУ		44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		45
ДОДАТКИ		53

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

АФ – агрофірма

ГХЦГ – гексахлорциклогексан

ДДТ – дихлордифенілтрихлорметилметан

ДР – діюча речовина

ЕІ – екстенсивність інвазії

ІІ – інтенсивність інвазії

КЛД – ксилозолізиновий дезоксіхалатний агар

МПА – м'ясопептонний агар

ОСГ – особисті селянські господарства

РЕМ – растрова електронна мікроскопія

СТОВ – сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю

ТОВ – товариство з обмеженою відповідальністю

ТХО – трихлороцтова кислота

ФОС – фосфорорганічні сполуки

ХОС – хлорорганічні сполуки

екз – екземплярів

ВСТУП

Скотарство є галуззю тваринництва, яке забезпечує населення України незамінними тваринними білками, що входять до складу м'ясних та молочних продуктів. На превеликий жаль, ситуація в скотарстві у нашій державі є критичною, оскільки упродовж останніх років відбувається стрімке зниження поголів'я великої рогатої худоби в господарствах різних форм власності. Рекордно низькою є кількість дійних тварин, що вимагає збереження та підтримання максимального епізоотичного благополуччя наявного нині поголів'я [1].

Одним із основних чинників зниження кількості отриманої продукції є паразитарні хвороби, значний відсоток яких у тваринництві припадає на гельмінтози та протозоози, а саме, фасціольоз, дикроцеліоз, стронгілоїдоз, сетаріоз, неоаскароз, стронгілятози, трихуроз та телязіоз, а також еймеріоз та криптоспоридіоз [2].

Проте значну частку хвороб паразитарної етіології займають ті, збудниками яких є постійні або тимчасові ектопаразити [3].

Давно відмічено, що ураження тварин ектопаразитами значно знижує їх м'ясну та молочну продуктивність [4].

Сьогодні у багатьох тваринницьких господарствах реєструються хвороби великої рогатої худоби, що викликаються ектопаразитами. Тому актуальним питанням залишається вивчення їх епізоотології, етіології, клінічного прояву, вдосконалення методів діагностики, лікування та профілактики у тварин [5, 6].

Ектопаразитози великої рогатої худоби в більшості випадків перебігають в хронічній формі, що є причиною відсутності лікування і профілактичних заходів. Однак ці інвазії завдають значних економічних збитків, які складаються зі зниження продуктивності тварин, погіршення якості шкіри, загибелі, а також витрат на проведення лікувально-профілактичних заходів [7, 8].

За даними ряду авторів основними ектопаразитами, що паразитують на великій рогатій худобі, є воші та волосоїди, кровосисні і не кровосисні комахи, іксодові та саркоптоїдні кліщі [9].

Спектр клінічних ознак за ектопаразитозів у корів досить широкий: від свербіжу і локальних уражень шкіри до інтоксикації та пригнічення центральної нервової системи [10, 11]. Тому лікарі ветеринарної медицини часто відчують труднощі у своєчасній і правильній діагностиці ектопаразитозів у великої рогатої худоби та проведенні лікувально-профілактичних заходів.

У літній період на ключові позиції виходить захист великої рогатої худоби від нападу зоофільних мух [12]. Згідно із дослідженнями, ці комахи здатні спричиняти суттєве зниження молочної продуктивності на 15–40 %, а середньодобові прирости молодняка на 18–35 %. Не варто забувати також, що всі види зоофільних мух у різному ступені можуть бути переносниками збудників трансмісивних хвороб у людини і тварин [13]. Так нині поширеним є ситаріоз великої рогатої худоби у господарствах України [14].

Особливо яскраво це проявляється за інтенсивних технологій ведення скотарства, порушення санітарно-гігієнічних норм і правил утримання тварин. Тому питання актуальності хвороб, спричинених паразитичними членистоногими у великої рогатої худоби, є незаперечними [15].

Метою роботи було вивчити поширення та видовий склад зоофільних мух у великої рогатої худоби в умовах господарства, встановити вплив їх на організм інвазованих тварин, а також розробити науково обґрунтовані лікувально-профілактичні заходи.

Для досягнення мети необхідно було вирішити наступні завдання:

- встановити поширення та видовий склад зоофільних мух у різні сезони утримання великої рогатої худоби в умовах господарства;
- встановити вплив зоофільних мух на гематологічні показники інвазованих тварин;

- визначити інсектицидні та репелентні властивості препарату Цифлур відносно зоофільних мух;
- встановити інсектицидні властивості препарату Цифлур-комбі в умовах виробничих приміщень щодо зоофільних мух;
- розробити та впровадити у виробництво лікувально-профілактичну схему за ектопаразитозів.

Об'єкт дослідження – паразитичні членистоногі та їх патогенний вплив на організм великої рогатої худоби у пасовищний період.

Предмет дослідження – поширення паразитичних комах, морфологічні та біохімічні зміни в крові телят та корів за ектопаразитозів, ефективність інсектицидних препаратів, Цифлур, Цифлур-Комбі.

Методи дослідження: паразитологічні, епізоотологічні (визначення екстенсивності та інтенсивності інвазії, сезонної, вікової динаміки, породної сприйнятливості), ентомологічні, мікроскопічні, зоотехнічні (визначення середньодобового надою молока у корів), клінічні, гематологічні (морфологічні, біохімічні), статистичні.

По матеріалам магістерської роботи написати тези, які опублікувати у матеріалах Міжнародної студенської наукової конференції або прийняти участь і опублікувати матеріали інших досліджень, які проводить кафедра паразитології та фармакології Білоцерківського національного аграрного університету у господарствах України.

РОЗДІЛ 1

ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ

1.1 Екологічні характеристики постійних ектопаразитів великої рогатої худоби

Інтенсифікація тваринництва і переведення поголів'я великої рогатої худоби на промислове утримання, скупченість, скорочення і обмеження можливості його випасу під час пасовищного сезону, сприяють поширенню багатьох паразитарних хвороб [16, 17], у тому числі, ентомозів, що перебігають найчастіше хронічно та за високої інтенсивності інвазії. Такі хвороби й обумовлюють значні економічні збитки господарствам і їх власникам [18]. Паразитичні комахи широко поширені на всіх материках, мають значний ареал і проникають слідом за людиною в нові місця існування [19].

На думку вчених, молочна продуктивність у корів знижується на 0,5–2 л молока, тобто 10–20 % від добового надою, а упродовж стійлового періоду кожна корова втрачає 50–100 л молока. На 0,1 % знижується жирність молока. Маса тіла у молодняка на відгодівлі знижується на 10–15 %, тобто 50–300 г за добу. За один період стійлового утримання заражене теля втрачає до 8–10 кг маси тіла [20, 21].

За даними Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO), збитки від хвороб у розвинених країнах Америки та Європи становлять 10–20 % від вартості продукції тваринництва. В той же час збитки від хвороб у країнах з економікою перехідного періоду досягали 30–40 %. Щорічно збитки від ектопаразитозів у світовому масштабі, за даними ВОЗ, досягають 7 млрд. доларів, в Америці скотарство недоотримує до 608 млн. доларів.

Отже, літературні джерела свідчать, що стаціонарні ектопаразити великої рогатої худоби є поширеною інвазією в скотарських господарствах багатьох країн світу. Науковцями встановлено, що інвазованість тварин вошами і волосоїдами має сезонний характер, а також залежить від породно-вікової сприйнятливості та умов утримання. Відомо, що ураження великої

1.4 Висновок до Розділу 1

Аналіз літератури показав, що ектопаразитози великої рогатої худоби набувають значного поширення в тваринницьких господарствах як розвинених країн світу, так і тих, що розвиваються. Дана група хвороб приносить істотний економічний збиток скотарству. Незважаючи на те, що ектопаразитози великої рогатої худоби привернули увагу багатьох авторів, дослідження, присвячені питанням патогенезу, імунітету, патоморфологічним змінам в організмі тварин, уражених ектопаразитами, відсутні.

Незважаючи на безліч наукових робіт і публікацій, що стосуються різних аспектів вивчення ектопаразитозів великої рогатої худоби, питання поширення їх і, зокрема, на території Східної частини Європейського Союзу та методів боротьби з ними, залишаються досить актуальними і нині.

Це обумовлено, в першу чергу, недостатнім вивченням біолого-екологічних особливостей постійних і тимчасових ектопаразитів, а також необхідністю в постійному моніторингу видового складу і чисельності окремих видів комах, в зв'язку зі зміною клімату.

Провівши аналіз досліджень вчених з'ясовано, що основний засіб у боротьбі з ектопаразитами – це хімічна дезінсекція. Ринок препаратів кожні 5–10 років пропонує нові інсектицидні засоби. Проте комахи швидко стають резистентними до нових препаратів. Тому підприємства з виготовлення ветеринарних препаратів мають постійно працювати на випередження.

РОЗДІЛ 2

ВИБІР НАПРЯМІВ ДОСЛІДЖЕНЬ, МАТЕРІАЛИ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ

2.1 Матеріал і методи досліджень

Магістерську роботу виконано упродовж 2023–2025 рр. у лабораторії кафедри паразитології та фармакології Білоцерківського національного аграрного університету, а виробничі і експериментальні дослідження проводилися в умовах СФГ (сільськогосподарське (фермерське) господарство) імені Мічуріна село Зоряне Ружинського району Житомирської області.

Експериментальна частина роботи виконувалась з урахуванням „Загальних етичних принципів експериментів на тваринах”, схвалених на Національному конгресі з біоетики (Київ, 2011) та узгоджених із положеннями „Європейської конвенції про захист хребетних тварин”, які використовуються для експериментальних та інших наукових цілей (Страсбург, Франція, 1985).

Дослідження виконували у чотири етапи.

Етап 1. Вивчення епізоотичної ситуації щодо зоофільних мух серед великої рогатої худоби в умовах СФГ імені Мічуріна села Зоряне Ружинського району Житомирської області.

Етап 2. Визначення впливу зоофільних мух на гематологічні показники інвазованих тварин.

Етап 3. Визначення ефективності інсектицидних препаратів за паразитування зоофільних мух на великої рогатої худоби.

Визначення інсектицидних та репелентних властивостей препарату Цифлур відносно зоофільних мух

Визначення морфологічних та біологічних показників крові великої рогатої худоби у процесі застосування препарату Цифлур

Етап 4. Розробка науково-обґрунтованих заходів за паразитування зоофільних мух на великої рогатої худоби.

2.3 Характеристика господарства

СФГ (сільськогосподарське (селянське) фермерське господарство імені Мічуріна село Зоряне Ружинського району Житомирської області розташоване в 16-ти кілометрів від районного центру м. Ружин та від обласного центру м. Житомир – 75 км. Зв'язок між господарствами, районним та обласним центром здійснюється по дорогам з твердим покриттям.

Господарство знаходиться у лісостеповій клімат-географічній зоні. Рельєф господарства являє собою повторення горбистих підвищень з пологими рівнинами. Підвищення і рівнини порізані сіткою річкових долин, які на плато подібних рівнинах супроводжуються короткими і часто глибокими ярами.

Господарство розташоване в селі Зоряне. СФГ імені Мічуріна має центральну садибу у селі Зоряне, два відділення, відповідно розташованих у населених пунктах. Вся земля, яка закріплена за СФГ складає його земельний фонд, який представлений різними угіддями. Структура земельних угідь СФГ імені Мічуріна с. Зоряне Ружинського району Житомирської області подана у таблиці 2.1.

Із даних таблиці 2.1 видно, що у господарстві стабільно утримується величина с/г угідь, ріллі, проте площа пасовищ, сінокосів, водойм і балок, лісових смуг та присадибних ділянок працівників СФГ збільшилась відповідно на 0,6 %, 12,5, 15,1, 2,5 %, 1,6 % у 2024 році, порівняно з 2023 роком. Це сприяло отриманню більшої кількості грубих та соковитих кормів для тваринництва, а це в свою чергу сприяє збільшенню виробництва продукції тваринного походження: мяса, молока тощо.

РОЗДІЛ 3

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ

3.1. Поширення зоофільних мух серед великої рогатої худоби в умовах господарства

При проведенні паразитологічного дослідження виробничих приміщень, де утримується велика рогата худоба, нами було встановлено видовий склад зоофільних мух. У тваринницьких приміщеннях виділяли кімнатну муху (*Musca domestica*) (рис. 3.1., рис. 3.2), малу кімнатну муху (*Fannia canicularis*) (рис. 3.3), також поодинокі траплялися сині падеві мухи (*Calliphora uralensis*) (рис. 3.4), зелені падеві мухи, сині м'ясні (*Calliphora vicina*) (рис. 3.5), зелені м'ясні (*Lucilia sericata*) (рис. 3.6) та домові мухи (*Muscina stabulans*) (рис. 3.7).

Рис. 3.1. Зовнішній вигляд кімнатної мухи (*Musca domestica*)

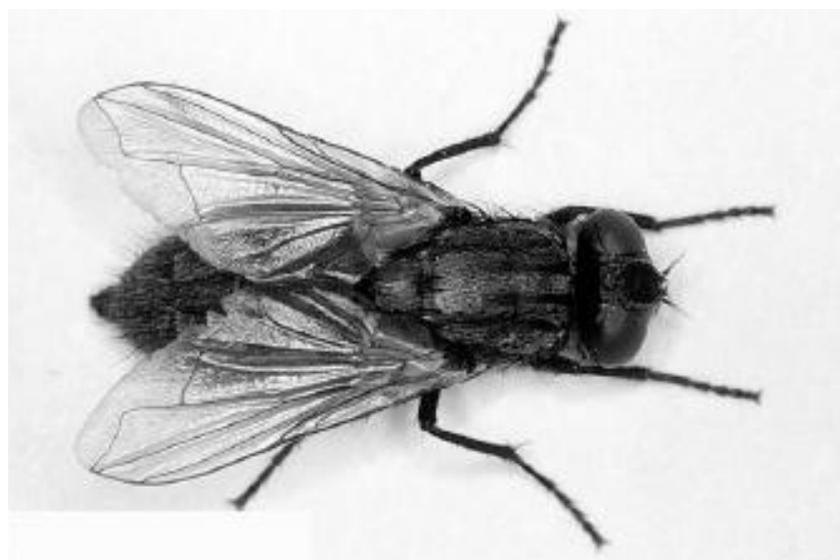

Рис. 3.2. Зовнішній вигляд кімнатної мухи (*Musca domestica*)

РОЗДІЛ 4

АНАЛІЗ ТА УЗАГАЛЬНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

Скотарство залишається важливою та невід'ємною галуззю тваринництва в нашій державі. Проте, впродовж останніх десяти років відмічається чітка тенденція до зниження поголів'я великої рогатої худоби як в господарствах населення, так і в умовах спеціалізованих господарств [1–3]. У 2017 році в Україні було встановлено історичний мінімум щодо чисельності поголів'я великої рогатої худоби та обсягів виробництва яловичини. Не надто втішними ці показники були й у січні 2019 року. За минулий рік поголів'я худоби скоротилось на 4,3 % до 3775,7 тис. голів. При цьому на промислових підприємствах цей показник становив 2,4 %. Варто вказати, що проблема ураження великої рогатої худоби ектопаразитами є актуальною, так як літературні дані свідчать про значне поширення ектопаразитозів великої рогатої худоби в різних країнах світу, зокрема й в Україні [3, 7, 27, 44].

Різне зниження поголів'я великої рогатої худоби в господарствах різних форм власності вимагає від власників надзвичайної уваги до ветеринарного забезпечення господарств дотримання санітарних вимог до стану виробничих об'єктів. При цьому постійного контролю вимагають захворювання паразитарної етіології, зокрема група захворювань, збудниками яких є ектопаразити [13, 19, 28].

Ураження ектопаразитами призводить до втрати м'ясної та молочної продуктивності, тварини худнуть, а висока інтенсивність інвазії у молодняка може спричинювати, навіть, загибель. Також комахи є переносниками збудників окремих протозойних, бактеріальних та вірусних захворювань [18, 28].

Нами були проведені моніторингові дослідження щодо поширення зоофільних мух, їх видового складу, показників екстенсивності та інтенсивності інвазії, вікової та породної сприйнятливості великої рогатої худоби. В тваринницьких приміщеннях виділяли кімнатну муху (*Musca domestica*), малу кімнатну муху (*Fannia canicularis*), також поодинокі траплялися сині па-

ВИСНОВКИ

1. У СФГ імені Мічуріна Ружинського району Житомирської області фауна зоофільних мух представлена 6 видами, які виділені у тваринницьких приміщеннях: *Musca domestica*, *Fannia canicularus*, *Calliphora uralensis*, *Calliphora vicina*, *Lucilia sericata*, *Muscina stabulans*.

2. У господарстві зареєстровано чотири види на пасовищах: *Lyperosia irritans*, *Haematobia stimulans*, *Musca autumnalis*, *Musca vitripennis*.

3. Середня інтенсивність інвазії зоофільними мухами становить $198,85 \pm 2,98$ екз/тварину. Найбільш сприйнятливими до активного нападу літаючих двокрилих комах є корови ($354,50 \pm 5,08$ екз/тварину).

4. Встановлено виражену репелентну дію цифлур-комбі відносно зоофільних мух, яка проявлялася у тваринницьких приміщеннях протягом 20 хв і тривала 3–7 діб.

5. Запропоновано схему лікувально-профілактичних заходів за боротьби із зоофільними мухами. За зимово-стійлового періоду обробку поголів'я всіх вікових груп слід проводити препаратом Цифлур кожні 5–6 тижнів; для обробок приміщень щомісяця застосувати 0,2 % робочий розчин цифлур-комбі.

6. За літньо-пасовищного періоду обробку поголів'я необхідно проводити препаратом Цифлур кожні 6 тижнів; для обробки приміщень застосовувати 0,5 % робочий розчин цифлур-комбі щомісяця.

ПРОПОЗИЦІЇ ВИРОБНИЦТВУ

Для профілактики нападу зоофільних мух рекомендуємо обробляти корів препаратом Цифлур у дозі 10 см³/тварину впродовж квітня – вересня кожні 6 тижнів.

Молодняк масою тіла від 100 до 300 кг рекомендуємо обробляти препаратом Цифлур у дозі 5 см³/тварину впродовж листопада – березня кожні 6 тижнів та квітня – вересня кожні 5–6 тижнів.

Для захисту великої рогатої худоби від паразитичних членистоногих рекомендуємо проводити обробки тваринницьких приміщень робочим розчином цифлур-комбі наприкінці кожного місяця з квітня по вересень з концентрацією діючої речовини 0,5 %, а з листопада по березень – 0,2 %.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Брик, М. М. (2018). Сучасний стан та перспективи розвитку тваринництва в Україні. Економічний аналіз, 28(4), 331–337.
2. Бурачек, І.В., Михайленко, Н.В. (2018). Сучасний стан та перспективні напрями розвитку сільського господарства в Україні. Вісник Миколаївського національного університету ім. В. О. Сухомлинського, 21, 134–137.
3. Самайчук, С. І. (2020). Сучасний стан та перспективи розвитку молочного скотарства в Херсонській області. Ефективна економіка, 5. doi: 10.32702/2307-2105-2020.5.62.
4. Єресько, В.І. (2014). Поширення паразитозів великої рогатої худоби в умовах приватних господарств Гадяцького району Полтавської області. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Проблеми ветеринарної паразитології та якість і безпека продукції тваринництва», 25.
5. Жижій, О. І. (2020). Вивчення патогенного впливу на організм великої рогатої худоби та лікувальні заходи за сетаріозної інвазії. Матеріали конференцій молодих науковців, аспірантів та студентів «Стан та перспективи виробництва, переробки і використання продукції тваринництва», 193–195.
6. Сорока, Н. М. (2020). Перебіг трихурузу як паразитозу органів травлення овець. Вісник Полтавської державної аграрної академії, 1. 148–153.
7. Сорока, Н. М., Стибель, В. В., Овчарук, В. М., Пашкевич, І. Ю. (2017). Телязіоз великої рогатої худоби. Монографія. «ЦП «Компринт». 177.
8. Slobodian, R. O., Kuchyliuk, Yu. V., Soroka, N. M. (2017). Species of the Family Eimeriidae (Coccidia, Apicomplexa) Parasitic in Cattle at Dairy Farms in Kyiv and Zhytomyr Regions of Ukraine. Vestnik zoologii, 51(2). 151–160.
9. Мельничук, В. В., Назаренко, О. С. (2014). Епізоотична ситуація щодо інвазійних хвороб великої рогатої худоби на території Полтавської області. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Проблеми ветеринарної паразитології та якість і безпека продукції тваринництва», 66–68.

Д О Д А Т К И